

Република Северна Македонија
Државен завод за статистика

Образец ДЗ.1

Член 26 и член 30 од Законот за државната статистика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/97, 21/07, 51/11, 104/13, 42/14, 192/15, 27/16, 83/18 и 220/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.31/20) и Програмата за статистички истражувања за периодот 2023-2027 година („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.29/23).

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА УСТАНОВИТЕ ЗА ЗГРИЖУВАЊЕ И ВОСПИТАНИЕ НА ДЕЦА - ДЕТСКИ ГРАДИНКИ / ЦЕНТРИ ЗА РАН ДЕТСКИ РАЗВОЈ ВО 2025 ГОДИНА

Податоците што се прибираат со овој образец претставуваат индивидуални податоци, заштитени со Законот за државната статистика и ќе се користат исклучиво за статистички цели

Овој извештај го пополнуваат установите за згрижување и воспитание на деца - детски градинки / центар за ран детски развој кои работеле во 2025 година, а според состојбата на 30.09.2025 година.

Извештајот се пополнува во два примерока од кои установата задржува еден примерок за свои потреби, а другиот примерок го испраќа до регионалните одделенија на Државниот завод за статистика.

ПОДАТОЦИ ЗА УСТАНОВАТА ЗА ЗГРИЖУВАЊЕ И ВОСПИТАНИЕ НА ДЕЦА - ДЕТСКА ГРАДИНКА / ЦЕНТАР ЗА РАН ДЕТСКИ РАЗВОЈ

Пополнува статистика

1	Деловен субјект - назив		Општина		4
			Реден број		7
	(единицата во состав го впишува својот назив и полниот назив на субјектот во чиј состав е)				
2	Единствен матичен број на субјектот (ЕМБС)				14
	Реден број на единицата во состав				18
3	Адресни податоци	Општина			
		Населено место			
		Улица и број			24
		Телефон	Мобилен телефон		
		Е-пошта			
4	Облик на организирање				27
5	Вид на установа	Детска градинка (јавна и приватна)			1
		Детска градинка во состав на приватно училиште кое има својство на правно лице			2
		Центар за ран детски развој како правен субјект			3
		Детска градинка во состав на правни лица за потребите на нивните вработени			4
		Детска градинка во состав на високообразовна установа за образование на стручен кадар за предучилишно воспитание			5
6	Сопственост				29
7	(Класа/поткласа, според НКД)				34
8	Каде установата ја организира својата дејност (да се одговори со заокружување на една од дадените можности)	Организационен облик - објект			1
		Организациони облици - објекти			2
		Друго			3
9	Во колку смени работи установата (да се одговори со заокружување на една од дадените можности)	во 1 смена			1
		во 2 смени			2
10	Број на деца кои не се примени поради пополнет капацитет				39
11	Број на деца под старателство				42

1. ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА УСТАНОВАТА ЗА ЗГРИЖУВАЊЕ И ВОСПИТАНИЕ НА ДЕЦА - ДЕТСКА ГРАДИНКА / ЦЕНТАР ЗА РАН ДЕТСКИ РАЗВОЈ

Вкупен број на капацитетот (сегашен-моментален)	Вкупен број на просторни услови каде што установата ја организира својата дејност ¹⁾						Вкупнен број на занимални	
	наменски објекти детска градинка	ненаменски објекти						
		основно училиште	болница	дом на култура	месна заедница	други установи и објекти	искористи- стени	неискористи- стени
1	2	3	4	5	6	7	8	9
01								

¹⁾ Во колоните од 2-7 се прикажува: пример во колона 2 се пишува 1 или ако во друго населено место има објект тогаш 2 или 3 (според бројот на објектите); во колона 3, 4, 5, 6 и 7 се впишува 1, 2 или 3 (според бројот на објектите). Бројот на објектите се прикажува во Т2 колона 1.

Види упатство.

2. ОБЈЕКТИ ВО СОСТАВ НА УСТАНОВАТА ЗА ЗГРИЖУВАЊЕ И ВОСПИТАНИЕ НА ДЕЦА - ДЕТСКА ГРАДИНКА / ЦЕНТАР ЗА РАН ДЕТСКИ РАЗВОЈ

	Вкупно објекти во состав ¹⁾	Број на групи (2-8)	Број на деца опфатени во групите (2-8)
а	1	2	3
01 Вкупно			
02 Деца во развоен период до 2 години			
03 Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште			
04 Комбинирана група ²⁾			
05 Деца со пречки во развојот ³⁾			
06 Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка ⁴⁾			
07 Група за пилот-програми			
08 Група за вонинституционална форма на активност			
09 Други групи (престој и исхрана) ⁵⁾			

¹⁾ Во ред 01 колона 1 се прикажува колку објекти вкупно има градинката / центарот за ран детски развој. Во редовите од 02 до 09 од колона 1 се прикажува во колку објекти има од видот на групата.

²⁾ Установи кои имаат билингвални групи да ги прикажат во комбинирана група

³⁾ Децата со пречки во развојот (ментална или телесна попреченост) се прикажуваат само во ред 05 иако се згрижени во разни групи. Во тие групи не треба да бидат прикажани. Истото се однесува за сите табели.

⁴⁾ Групи на деца во центар за ран детски развој во состав на детска градинка ги опфаќаат групите во јавните и приватните градинки. Центарот за ран детски развој како правен субјект ги пополнува податоците во соодветните редови во којшто има појава на групи и деца.

⁵⁾ Податоците за Други групи (престој и исхрана) за групите и децата не се сумираат во редот Вкупно. Тоа се деца кои посетуваат училиште и пред или по наставата се згрижуваат во установата. Ова се однесува за сите табели за децата.

3. ОБЈЕКТИ ВО СОСТАВ НА УСТАНОВАТА ЗА ЗГРИЖУВАЊЕ И ВОСПИТАНИЕ НА ДЕЦА - ДЕТСКА ГРАДИНКА / ЦЕНТАР ЗА РАН ДЕТСКИ РАЗВОЈ ВО ДРУГИ НАСЕЛЕНИ МЕСТА¹⁾

	Вкупно објекти во состав	Број на групи (2-8)	Број на деца опфатени во групите (2-8)	Број на вработени ²⁾ (2-9)
а	1	2	3	4
01 Вкупно				
02 Деца во развоен период до 2 години				
03 Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште				
04 Комбинирана група				
05 Деца со пречки во развојот				
06 Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка				
07 Група за пилот-програми				
08 Група за вонинституционална форма на активност				
09 Други групи (престој и исхрана)				

¹⁾ Податоците од табела 3 се збир од образецот ДЗ.1Д.

²⁾ Податоците од колона 4 редот 09 (други групи престој и исхрана) се прикажуваат

4. ДЕЦА ПО ВОЗРАСТ И ПО ПОЛ

		Вкупно деца (2-9)	Деца по возраст							
			до 1 година	1 година	2 години	3 години	4 години	5 години	6 години и повеќе	
a		б	1	2	3	4	5	6	7	8
01	Вкупно	Вкупно								
02		женски								
03	Деца во развоен период до 2 години	сé								
04		женски								
05	Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште	сé								
06		женски								
07	Комбинирана група	сé								
08		женски								
09	Деца со пречки во развојот	сé								
10		женски								
11	Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка	сé								
12		женски								
13	Група за пилот-програми	сé								
14		женски								
15	Група за вонинституционална форма на активност	сé								
16		женски								
17	Други групи (престој и исхрана)	сé								
18		женски								

Децата се внесуваат во соодветната категорија на возраст според бројот на навршени години на 31.12 2025 година

Податоците од табела 4 колона 1 (Вкупно и сé) - редовите 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 и 17 треба да се исти со табела 2 колона 3

5. ДЕЦА СПОРЕД ЈАЗИКОТ НА КОЈ ОРГАНИЗАЦИОНИТЕ ОБЛИЦИ

		Вкупно		Јазик на кој организационите облици									
				македонски		албански		турски		ромски		српски	
		групи	деца	групи	деца	групи	деца	групи	деца	групи	деца	групи	деца
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
01	Вкупно												
02		женски											
03	Деца во развоен период до 2 години	сé											
04		женски											
05	Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште	сé											
06		женски											
07	Комбинирана група	сé											
08		женски											
09	Деца со пречки во развојот	сé											
10		женски											
11	Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка	сé											
12		женски											
13	Група за пилот-програми	сé											
14		женски											
15	Група за вонинституционална форма на активност	сé											
16		женски											
17	Други групи (престој и исхрана)	сé											
18		женски											

Во други јазици - да се прикаже ако организационите облици ја вршат згрижувачко-воспитната работа на јазик кој не е прикажан во табелата или згрижувачко-воспитната работа се изведува на повеќе јазици.

Да се наведат јазиците: _____

Податоците од табела 5 колона 1 (Вкупно и сé - групи) - редовите 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15 и 17 треба да се исти со табела 2 колона 2.

Податоците од табела 5 колона 2 треба да се исти со податоците од табела 4 колона 1.

ЈА ВРШАТ ЗГРИЖУВАЧКО-ВОСПИТНАТА РАБОТА

ја вршат згрижувачко-воспитната работа

[illegible]

6. ДЕЦА СПОРЕД ИЗЈАСНУВАЊЕТО ЗА ПРИПАДНОСТА КОН ЕТНИЧКА ЗАЕДНИЦА¹⁾

		Вкупно (2-10)	Македонска	Албанска	Турска	Ромска	Влашка	Српска	Бошњачка	Не се изјасниле	Останати	
а		б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
01	Вкупно	Вкупно										
02		женски										
03	Деца во развоен период до 2 години	сé										
04		женски										
05	Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште	сé										
06		женски										
07	Комбинирана група	сé										
08		женски										
09	Деца со пречки во развојот	сé										
10		женски										
11	Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка	сé										
12		женски										
13	Група за пилот- програми	сé										
14		женски										
15	Група за вонинституционална форма на активност	сé										
16		женски										
17	Други групи (престој и исхрана)	сé										
18		женски										

¹⁾ За припадност кон етничка заедница на децата се изјаснува родителот или старателот на детето.

Податоците од табела 6 колона 1 треба да се исти со податоците од табела 5 колона 2.

7. ДЕЦА СПОРЕД ДОЛЖИНАТА НА ДНЕВНИОТ ПРЕСТОЈ И ИСХРАНАТА

	Вкупно деца (2-4) и (5-7)	Престојуваат во установата			Добиваат оброк		Не добиваат ниеден оброк
		до 3 часа	4 до 6	9 до 11	еден оброк	повеќе оброци	
а	1	2	3	4	5	6	7
01 Вкупно							
02 Деца во развоен период до 2 години							
03 Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште							
04 Комбинирана група							
05 Деца со пречки во развојот							
06 Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка							
07 Група за пилот-програми							
08 Група за вонинституционална форма на активност							
09 Други групи (престој и исхрана)							

Податоците од табела 7 колона 1 треба да се исти со табела 2 колона 3.

8. ДЕЦА - КОРИСНИЦИ НА ПАРТИЦИПАЦИЈА

	Вкупно деца (2+6)	Деца - корисници на партиципација				Деца кои не се корисници на партиципација
		сé (3+4+5)	полн износ на месечната уплата	до 50% од месечната уплата	над 50% од месечната уплата	
а	1	2	3	4	5	6
01 Вкупно						
02 Деца во развоен период до 2 години						
03 Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште						
04 Комбинирана група						
05 Деца со пречки во развојот						
06 Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка						
07 Група за пилот-програми						
08 Група за вонинституционална форма на активност						
09 Други групи (престој и исхрана)						

Во колоните 3, 4 и 5 се впишува податок ако за децата партиципира Министерството за труд и социјална политика, единицата на локалната самоуправа или друго, а во колона 6 се впишува податок кога родителот или старателот плаќа сам.

Податоците од табела 8 колона 1 треба да се исти со табела 7 колона 1.

9. БРОЈ НА ДЕЦА СПОРЕД ВРАБОТЕНОСТА НА РОДИТЕЛОТ - СТАРАТЕЛОТ

	Вкупно деца (2+3+7+8+9)	Деца на кои двајцата родители се вработени	Деца на кои само еден од родителите е вработен				Деца на кои ниеден од родителите не е вработен ¹⁾	Родители кои се индивидуални земјоделци	Непознато
			сè	од тоа жени	од тоа самохран родител				
					мајка	татко			
а	1	2	3	4	5	6	7	8	9
01 Вкупно									
02 Деца во развоен период до 2 години									
03 Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште									
04 Комбинирана група									
05 Деца со пречки во развојот									
06 Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка									
07 Група за пилот-програми									
08 Група за вонинституционална форма на активност									
09 Други групи (престој и исхрана)									

¹⁾ Деца чии родители се: студенти, пензионери, невработени лица кои бараат работа, лица со и без личен приход и друго.

Во колоната 7 "Деца на кои ниеден од родителите не е вработен" не треба да се пополнат податоци чии родители се индивидуални земјоделци тие се пополнуваат во колона 8.

Податоците од табела 9 треба да се исти со табела 8 колона 1.

10. БРОЈ НА ДЕЦА СПОРЕД ЗАНИМАЊЕТО НА РОДИТЕЛОТ - СТАРАТЕЛОТ

		Вкупно (2-8)	Деца во развоен период до 2 години	Деца во развоен период од 2 години тргнување на училиште	Комбинирана група	Деца со пречки во развојот	Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка	Група за пилот-програми	Група за вонинституционална форма на активност	Други групи (престој и исхрана)
	а	1	2	3	4	5	6	7	8	9
01	Вкупно (редови 02+13+14+15)									
02	Вкупно (од 03 до 12)									
	Главни групи на занимања ¹⁾									
03	1 директори, членови на законодавни и извршни тела, државни функционери, раководни државни службеници и дипломати									
04	2 стручњаци и научници									
05	3 техничари и сродни занимања									
06	4 службеници									
07	5 работници во услужни дејности и продажба									
08	6 стручни работници во земјоделство, шумарство, рибарство и лов ²⁾									
09	7 занимања за неиндустриски начин на работа во производството									
10	8 ракувачи и составувачи на машини и постројки									
11	9 елементарни занимања									
12	0 воени занимања									
13	Пензионери									
14	Други лица ³⁾									
15	Непознато									

Податоците се прикажуваат според еден родител татко или мајка, или старателот. Види во упатството на страна 15.

¹⁾ Објаснување за главните групи на занимање има во Упатството.

²⁾ Родителите кои се индивидуални земјоделци се прикажуваат во ред 08 група 6.

³⁾ Други лица: да се вклучат студентите и невработените лица кои бараат работа, лицата без личен приход, а се способни за работа и користат социјална помош, стечајните работници, примателите на парична помош за технолошки вишок, лицата со личен приход од имот или некоја друга недвижност или лицата со личен приход со неодреден извор и слично.

Исто така, во ред 14 се прикажуваат лицата неспособни за работа, а се корисници на социјална парична помош (нега на болен и други социјални додатоци категоризирани според видот на попреченоста) и друго.

Податоците од табела 10 ред 01, колоните од 1 до 9 треба да се исти со табела 9 колона 1.

11. ВРАБОТЕНИ СПОРЕД ЗАНИМАЊЕТО

		Вкупно		Директор и стручни работници		Стручни соработници					
		вкупно	жени	сé	жени	сé	жени				
a		1	2	3	4	5	6				
01	Вкупно										
02	Од тоа на:	Определено време ¹⁾									
03		Со скратено работно време									
		Ангажирани лица по друг основ ²⁾									
04		Волонтери									
05		Договор за дело									
06	Деца во развоен период до 2 години										
07	Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште										
08	Комбинирана група										
09	Деца со пречки во развојот										
10	Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка										
11	Група за пилот-програми										
12	Група за вонинституционална форма на активност										
13	Други групи (престој и исхрана)										
14	Директор според пол (треба да биде прикажан и во колона 3 и 4)										
15		Вкупно (2-9)	Педагог	Психолог	Социјален работник	Дефектолог/специјален едукатор и рехабилитатор	Логопед	Доктор на медицина	Доктор на стоматологија	Друго	
	a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	Вкупно стручни работници										
16		Вкупно (2-10)	Музички педагог	Ликовен педагог	Педагог по физичко воспитание	Професор по странски јазик и книжевност	Виша медицинска сестра	Социјален работник	Професор по танц	Професор по класичен балет	Друго
	a	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Вкупно стручни соработници										

На ред 15 и 16, се прикажуваат податоци од стручните работници и соработници по кој било основ на вработување. Иститите треба збирно да бидат прикажани во соодветните колоните 3, 4, 5 и 6 и од редот 01. ВКУПНО

Згрижувачки кадар (негувател)		Воспитен кадар		Административни работници		Технички работници		Готвачки работници		
сé	жени	сé	жени	сé	жени	сé	жени	сé	жени	
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
										01
										02
										03
										04
										05
										06
										07
										08
										09
										10
										11
										12
										13

ЗАДОЛЖИТЕЛНО ПРОЧИТАЈТЕ ГИ УПАТСТВАТА ПОД ТАБЕЛАТА

Податоците за директорот, стручните работници, стручните соработници, административните работници, други технички и готвачки работници, треба да се прикажат само во редовите Вкупно, а ако некој од нив води група, да се распредели и во соодветните групи.

Негуватели, воспитувачи, административен кадар и готвачки работници според одредбата од Законот за заштита на децата.

Ако во редовите 02, 03, 04 и 05 има податоци, тогаш тие податоци влегуваат во редот 01 (Вкупно).

Во редовите од 06 до 13 се распределуваат оние вработени од редот 01 (Вкупно) кои водат групи. Од 2015 година, вработените во редот 13 (Други групи - престој и исхрана) се прикажуваат и во редот ВКУПНО.

¹⁾ Според Законот за работни односи и Законот за Агенцијата за привремени вработувања

²⁾ Ангажираните лица по друг основ треба да бидат вклучени во редот "Вкупно".

12. ВРАБОТЕНИ СПОРЕД СТЕПЕНОТ НА СТРУЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

		Вкупно (2-5)	Високо образование	Висока стручна школа	Средно образование	Основно образование	
а		б	1	2	3	4	5
01	Вкупно		Вкупно				
02			жени				
03	Определено време	сé					
04		жени					
05	Со скратено работно време	сé					
06		жени					
Од тоа на:		Ангажирани лица по друг основ					
07	Волонтери	сé					
08		жени					
09	Договор за дело	сé					
10		жени					
11	Деца во развоен период до 2 години	сé					
12		жени					
13	Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште	сé					
14		жени					
15	Комбинирана група	сé					
16		жени					
17	Деца со пречки во развојот	сé					
18		жени					
19	Групи на деца - во центар за ран детски развој во состав на градинка	сé					
20		жени					
21	Група за пилот-програми	сé					
22		жени					
23	Група за вонинституционална форма на активност	сé					
24		жени					
25	Други групи (престој и исхрана)	сé					
26		жени					

Податоците од табела 12 колона 1 треба да се исти со податоците од табела 11 колона 1 и 2.

13. ВРАБОТЕНИ СПОРЕД ИЗЈАСНУВАЊЕТО ЗА ПРИПАДНОСТА КОН ЕТНИЧКА ЗАЕДНИЦА

			Вкупно (2-10)	Македонска	Албанска	Турска	Ромска	Влашка	Српска	Бошњачка	Не се изјасниле	Останати
а		б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
01	Вкупно		Вкупно									
02			жени									
03	Од тоа на:	Определено време	сé									
04			жени									
05		Со скратено работно време	сé									
06			жени									
Ангажирани лица по друг основ												
07		Волонтери	сé									
08			жени									
09		Договор за дело	сé									
10	жени											
11	Деца во развоен период до 2 години		сé									
12			жени									
13	Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште		сé									
14			жени									
15	Комбинирана група		сé									
16			жени									
17	Деца со пречки во развојот		сé									
18			жени									
19	Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на градинка		сé									
20			жени									
21	Група за пилот програми		сé									
22			жени									
23	Група за вонинституционална форма на активност		сé									
24			жени									
25	Други групи (престој и исхрана)		сé									
26			жени									

Податоците од табела 13 колона 1 треба да се исти со податоците од табела 12 колона 1.

14. ВРАБОТЕНИ СПОРЕД ВОЗРАСТА

		Вкупно (2-12)	Помалку од 25 години	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 и повеќе	Непо- знато	
а		б	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
01	Вкупно	Вкупно												
02		жени												
03	Определено време	сé												
04		жени												
05	Со скратено работно време	сé												
06		жени												
		Ангажирани лица по друг основ												
07	Волонтери	сé												
08		жени												
09	Договор за дело	сé												
10		жени												
11	Деца во развоен период до 2 години	сé												
12		жени												
13	Деца во развоен период од 2 години до тргнување на училиште	сé												
14		жени												
15	Комбинирана група	сé												
16		жени												
17	Деца со пречки во развојот	сé												
18		жени												
19	Групи на деца - центар за ран детски развој во состав на детска градинка	сé												
20		жени												
21	Група за пилот-програми	сé												
22		жени												
23	Група за вонинституционална форма на активност	сé												
24		жени												
25	Други групи (престој и исхрана)	сé												
26		жени												

Податоците од табела 14 колона 1 треба да се исти со податоците од табела 13 колона 1.

За точноста на податоците одговара

Во _____, ден _____ 202__ година

М.Р

(цело име и презиме)

Потребно време за пополнување на извештајот

--	--	--

мин.

УПАТСТВО

Правен основ

Статистичкото истражување за установите за згрижување и воспитание на деца детски градинки / центрите за ран детски развој се спроведува во рамките на Програма за статистички истражувања за периодот 2018-2022 година ("Службен весник на Република Македонија" бр.22/18).

Извештајни единици

Извештајот ДЗ.1 го пополнуваат сите видови на установи - правни субјекти за загрижување и воспитание на деца - детски градинки / центри за ран детски развој, за сите објекти збирно.

Податоците од извештајот ДЗ.1Д треба да бидат прикажани и во извештајот ДЗ.1.

Извештајот ДЗ.1Д (објекти кои се наоѓаат во други населени места), исто така, го пополнуваат сите видови на установи - правни субјекти за загрижување и воспитание на деца - детски градинки / центри за ран детски развој за секој објект посебно кој се наоѓа во друго населено место.

Згрижувањето на децата по видови на групи може да се види во законот за заштита на деца.

Во ДРУГИ ГРУПИ (престој и исхрана) спаѓаат групите кои ги згрижуваат школските деца пред или по завршената настава во основните училишта каде што нема дневен престој. Во сите табели податоците за децата треба да бидат прикажани само во тој ред, а да не се собираат и во редот ВКУПНО.

За пополнување на сите табели за вработените треба да се следи упатството што е дадено под табелата за Вработени според занимање од ДЗ.1 (Табела 11).

За распределување на децата според занимањето на родителот - старателот од ДЗ.1 (Табела 10) во прилог е дадена НАЦИОНАЛНАТА КЛАСИФИКАЦИЈА НА ЗАНИМАЊАТА според групите на занимања по кои треба да се распределат децата во соодветните колони.

Децата се распределуваат според занимањето на родителот-старателот во одредена група на занимања. Децата со двајца родители се распределуваат според занимањето на таткото, а ако немаат татко, според занимањето на мајката.

НАЦИОНАЛНА КЛАСИФИКАЦИЈА НА ЗАНИМАЊАТА

ГЛАВНИ ГРУПИ

Со цел да се помогне во интерпретацијата на Националната класификација на занимањата, во продолжение следи објаснување на главните групи.

1. ЧЛЕНОВИ НА ЗАКОНОДАВНИ И ИЗВРШНИ ТЕЛА, ДРЖАВНИ ФУНКЦИОНЕРИ, РАКОВОДНИ ДРЖАВНИ СЛУЖБЕНИЦИ, ДИПЛОМАТИ И ДИРЕКТОРИ

Оваа главна група ги опфаќа занимањата чија главна задача се состои во одлучување и формулирање на политиката на владата, како и законски и јавни регулативи, надгледување на нивното применување, претставување на владата и работење во нивна корист или планирање, управување и координирање на политиката и активностите.

2. СТРУЧЊАЦИ И НАУЧНИЦИ

Оваа главна група ги опфаќа занимањата чии основни задачи бараат високо ниво на професионално знаење и искуство во полето на природните и општествените науки.

Главната задача се состои во тоа што го зголемуваат постоечкиот фонд на знаења, применувајќи научни или уметнички концепти и теории, учат за претходно споменатото на систематски начин или се образуваат во која било комбинација од овие три активности. Занимањата во оваа главна група бараат квалификации од седми, осми и деветти степен на образование.

3. ТЕХНИЧАРИ И СРОДНИ ЗАНИМАЊА

Техничките и сродните занимања извршуваат претежно технички и сродни задачи поврзани со истражување и примена на научни и уметнички концепти и работни методи на владините и деловни регулативи и предаваат на одредени образовни нивоа. Занимањата од оваа главна група главно се од четврти, петти и шести степен стручно образование

4. СЛУЖБЕНИЦИ

Службениците запишуваат, организираат, чуваат и уфрлуваат во компјутер информации поврзани со дадена работа и извршуваат бројни службенички должности, особено оние што се поврзани со ракување со пари, патнички аранжмани, информативни барања и закажувања на состаноци.

Повеќето занимања од оваа главна група бараат стручност од втор до петти степен стручно образование.

5. РАБОТНИЦИ ВО УСЛУЖНИТЕ ДЕЈНОСТИ И РАБОТНИЦИ ВО ПРОДАВНИЦИ И НА ПАЗАРНИ ПРОДАЖБИ

Работниците во услужните дејности, во продавници и на пазарите даваат лични услуги поврзани со патување, водење домаќинство, набавка на храна, лична нега, услуги при заштита од пожар и незаконски работи, како и позирање како модел за рекламирање, уметничка фотографија и изложување на стока. Продаваат стока на големо или во продавници на мало. За повеќето занимања од оваа главна група потребно е знаење што се стекнува со програмите за средно образование.

6. СТРУЧНИ РАБОТНИЦИ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ЛОВ, ШУМАРСТВО РИБАРСТВО

Стручните работници за земјоделство, лов, шумарство и рибарство одгледуваат и берат полиња и жнеат жита, собираат диво овошје и растенија, одгледуваат, хранат или ловат животни, произведуваат бројни животински или полјоделски производи, култивираат, чуваат и експлоатираат шуми, одгледуваат или ловат риби и култивираат или собираат други форми на воден живот за да обезбедат храна, засолниште, приход за себе и своите домаќинства. Повеќето занимања од оваа главна група бараат обученост од второ ниво според ИСЦО.

7. РУДАРСКИ И ГРАДЕЖНИ ЗАНИМАЊА ЗА НЕИНДУСТРИСКИ НАЧИН НА РАБОТА ВО ПРОИЗВОДСТВОТО

Занимањата за неиндустриски начин на работа во производството го применуваат своето конкретно знаење и вештини во областа на рударството и градежништвото, обликуваат метали, подигаат метални конструкции, составуваат машински алатки или изработуваат, инсталираат, одржуваат и поправаат машини, опрема или алатки, вршат печатење, како и произведуваат или обработуваат прехранбени производи, текстил или дрвени, метални и други артикли, вклучувајќи ги и производите од рачна изработка.

Работата се изведува рачно и со рачни и други алатки коишто се користат за редуцирање на обемот на физичкиот напор и времето неопходно за одредени задачи, како и за подобрување на квалитетот на производите. За повеќето занимања од оваа главна група, потребно е знаење кое се постигнува со програмите на средното образование.

8. РАКУВАЧИ НА МАШИНИ И ПОСТРОЈКИ

Ракувачите и составувачите на машини и постројки ракуваат со индустриски, земјоделски, градежни и други машини и опрема, управуваат со возови, моторни возила и пловни објекти или составуваат делови според точно одредени постапки (овде не се вклучени монтерите, тие се во 7-та група).

Оваа работа бара искуство и познавање на индустриски, земјоделски и други машини и опрема, како и способност за совладување на брзината на машинските операции и прилагодување на технолошките иновации. Повеќето занимања од оваа главна група главно бараат обученост од второ до петто ниво на стручно образование.

9. ЕЛЕМЕНТАРНИ ЗАНИМАЊА

Елементарните занимања се состојат од едноставни и рутински задачи за коишто главно е потребна примена на рачните алатки и физички напор, малку или никакво претходно искуство и познавање на работата и ограничена иницијатива и оценување. За задачите од оваа група на занимања не е потребно стручно знаење.

10. ВОЕНИ ЗАНИМАЊА

Членови на вооружените сили се оние луѓе кои моментално служат во вооружените сили, вклучувајќи ги и помошните служби, без разлика дали се засновани на доброволна или принудна основа и кои не дозволуваат вработување на цивилни лица. Вклучени се регуларни членови на армијата, воената морнарица, военото воздухопловство и други воени служби, како и запишаните регрути за воена обука или во други служби за одреден период, во зависност од меѓународните барања. Исклучени се луѓето вработени во цивилството во владините установи чијашто грижа е одбраната, полицијата (различна од воената полиција), царинските инспектори, членовите на пограничните служби или други вооружени цивилни служби, луѓето кои се привремено повлечени од цивилниот живот за некој краток период на обука, во согласност со меѓународните барања и членовите на воената резерва кои во моментот не се во некоја активна служба.